

Zápis z jednání PS č. 1 (20. 1. 2020)

Přítomni: René Neděla (MPO); Pavel Zámyslický (MŽP); Josef Godány (MŽP); Luboš Pavlas (SP ČR); Filip Dvořák (HK ČR); Štěpán Chalupa (KOZE); Jiří Koželouh (Zelený kruh); Jan Rovenský (Greenpeace); Karel Polanecký (Hnutí DUHA); Jaromír Franta (OS PHGN); František Hrdlička (ČVUT); František Štěpánek (KZPS); Ludmila Nováková (UJEP); Vojtěch Máca (UK); Jiří Popperl (KVK); Jan Zahradník (PSP); Vladimír Špidla (MPSV); Libor Šteffl (ČEPS, a.s.); Petr Pávek (PV PS); Tomáš Horník (MPO); Tomáš Smejkal (MPO)

Zápis z jednání:

RN (MPO): Přivítal členy PS a uvedl jednání PS. Shrnul průběh jednání Uhelné komise (UK), která se uskutečnila 13. 1. 2020 a představil závěry UK s ohledem na postup v podobě tří scénářů. Zdůraznil, že je nutné uvažovat i krajský rozměr. Představil Tomáše Horníka (MPO) jako projektového manažera UK.

PZ (MŽP): zdůraznil důležitost propojení s PS č. 2, zejména s ohledem na kritéria útlumu zdrojů.

JR (Greenpeace): Shrnul poslední jednání PS č. 2. Byl představen návrh kategorizace zdrojů a přístup s ohledem na rozdělení zdrojů na elektrárny a teplárny. Bylo dosaženo předběžné shody nad kritériem emisní intenzity, ale zatím toto nebylo hlasováno. PS se shoda, že se dále bude zabývat pouze legislativní úpravou regulace spalovacích zdrojů, tedy že nebude dále posuzována regulace těžby.

FD (HK ČR): Připomněl druhé jednání PS č. 1, kde bylo dosaženo shody na postupu na základě pětiletých řezů. Požádal o vyjasnění změny této logiky.

NM Neděla (MPO) a PZ (MŽP): Vysvětlili logiku tří scénářů.

JZ (PSP): Poukázal na zpracování legislativní analýzy v rámci PS č. 2 ze strany společnosti Frank Bold a vnímá jako důležité mít i jiný pohled. Jako důležité vnímá zejména otázku „dozdrojování“ tedy zhodnocení dostupnosti jednotlivých zdrojů, které mohou výrobu uhlí z nahradit. Je nutné také zachovat předpoklad soběstačnosti ČR. UK potvrdila termín výstupů do září 2020. Tento termín je relativně ambiciózní a může se stát, že výstupy nebudou v tomto termínu dostatečně reprezentativní.

ŠCH (KOZE): Dotázal se JR jako vedoucího PS č. 2, jestli je jako nástroj také uvažována tzv. uhlíková daň.

JR (Greenpeace): Potvrdil, že uhlíková daň je jedním z identifikovaných kritérií/nástrojů. Zdůraznil, že je důležité pokračovat na úrovni pětiletých řezů.

VŠ (MPSV): Analýzy nepředložil Frank Bold, ale PS č. 2. Dosažení úplné soběstačnosti není realistické. Mimo jiné z důvodu propojení trhů. ČR také nemusí být závislá ve smyslu dovozu elektřiny, je ale nutné vnímat také dovozní závislost ve smyslu paliv. Soběstačnost je nutné posuzovat v kontextu EU, ne pouze ČR.

LP (SP ČR): Je nutné mít detailní zápis z jednání PS a jasně definovat a zadat úkoly. Také vnímá změnu logiky přístupu z dříve potvrzených pětiletých řezů na tři scénáře za nešťastnou. Scénář je definován jako interval, s čímž není možné jednoduše pracovat. Práce PS by měla pokračovat logikou pětiletých

řezů, což by znamenalo prověření mezních bodů intervalu scénářů, tedy roků 2035, 2045 (respektive 2040) a 2050. Vnímá, že na náhradu zdrojů bude složité se shodnou napříč členy PS, bylo by účelné využití tzv. Očekávanou rovnováhu, kterou připravuje OTE/EGÚ a která obsahuje detailně kvantifikované scénáře. Považuje za důležitou roli ČEPS a považuje za důležité formálnější vyjasnění zapojení ČEPS v rámci PS. Termín září 2020 vnímá spíše jako termín pro odevzdání určitých průběžných výstupů. SP ČR dlouhodobě poukazuje na účelnost zavedení uhlíkové daně zejména za účelem vyrovnání podmínek mezi výrobou tepla v rámci soustav zásobování teplem a individuálním vytápěním.

Jaromír Franta (OS PHGN): Souhlasí s LP, že je nutné pořizovat z jednání PS detailní zápis a jasně zadat úkoly. Také nepovažuje přípravu materiálů ze strany Frank Bold za šťastnou, vnímá, že primárně by mělo podklady připravovat MPO a MŽP. Již nyní je patrné, že místo útluhu uhelné energetiky bude spíše důležité udržení určitého podílu do zahájení výroby z nových jaderných bloků. V tomto ohledu by měly být připraveny ze strany MPO detailní materiály a bylo by vhodné přizvání Dany Drábové a jejího vyjádření s ohledem na energetickou bezpečnost.

FH (ČVUT): Upozornil, že zatím se da facto řeší jen to, co souvisí se silovou složkou ceny elektřiny. Důležitá je také regulovaná část ceny elektřiny, což souvisí primárně s problematikou nastavení tarifů.

JK (Zelený kruh): Souhlasí s potřebou posílení projektového vedení práce PS a celkově UK. Souhlasí s tím, že je nutné nejprve zkoumat „mezí roky“ v rámci vymezených scénářů.

FD (HK ČR): Je nutné si nyní již jasně vymezit, zda pracujeme s předpokladem soběstačnosti tedy nejhůře vyrovnaná bilance ČR v oblasti elektřiny, nebo zde přijmeme předpoklad určité míry dovozní závislosti v oblasti elektřiny. Doporučil přizvávat zástupce ČEPS na jednání 1. PS UK pravidelně.

RN (MPO): Mezi přístupem na základě pětiletých řezů a scénářů není tak významný rozdíl. Potvrdil, že zachování soběstačnosti v oblasti elektřiny je základním předpokladem. Pokud má kvantifikaci provést společnost ČEPS, je nutné připravit jasné zadání. Klíčová je dostupná náhrada výrobních zdrojů a související náklady. Odstup od uhlí před rokem 2030 není reálný. Pozvání paní předsedkyně Drábové nepovažuje za účelné, MPO je odpovědné za strategii v oblasti rozvoje jaderné energetiky.

FH (ČVUT): Zdůraznil, že je také nutné posuzovat náklady na úrovni distribučních sítí.

PZ (MŽP): Doplnil, že soběstačností je myšlena vyrovnaná bilance na roční bázi; určitá míra dovozu v některých hodinách v průběhu daného roku by měla být umožněna.

LP (SP ČR): Zopakoval, že považuje za účelné zkoumat mezní roky daných intervalů, tedy roky 2035, 2040 a 2050, což de facto odpovídá původně domluvené logice pětiletých řezů.

JZ (PSP): Zopakoval apel na ověření závěrů studií společnosti Frank Bold. Je „dozdrojování“ pouze s využitím OZE vůbec možné? Poukázal na kritérium výrobní přiměřenosti, Vnitrostátní plán uvádí, že aktuálně není přesně legislativně ukotveno.

VŠ (MPSV): Zdůraznil, že budoucí vývoj je zatížen řadou nejistot. Plné jistoty není možné dosáhnout. Je nutné si uvědomit, že PS č. 1 netvoří energetickou strategii/politiku, ale má konkrétní úkol ze strany UK, na které je i následné rozhodnutí (potažmo na vládě ČR).

TS (MPO): Představil ve stručnosti grafy uvedené v podkladové prezentaci. Jedná se o bilanční pohled (na úrovni ročního rozlišení) možného deficitu elektřiny v případě útlumu uhelné energetiky vůči scénáři Vnitrostátního plánu ČR.

VŠ (MPSV): Budoucí vývoj spotřeby elektřiny se ukazuje jako velmi důležitý. V tomto ohledu je nutné zpracovat detailní analýzu vývoje spotřeby.

JZ (PSP): Souhlasí s VŠ. Opakovaně upozorňoval na potřebu analýzy budoucí spotřeby elektřiny.

PZ (MŽP): Stručně uvedl další plánované kroky PS (viz podkladová prezentace).

VŠ (MPSV): Uvedl, že je nutné zohlednit také energetické úspory, což není jasné, do jaké míry je aktuálně zohledněno. Považuje za nutné zpracovat detailní dopady na sektor teplotnosti.

FD (HK ČR): Dotázal se, kdo tedy zpracuje detailnější analýzu elektřiny.

TS (MPO): V případě modelování na hodinové úrovni je potřebné zformulovat jasné zadání pro ČEPS. V případě, že bude modelování provádět ČEPS, je nutné použít spotřebu elektřiny, se kterou pracuje ČEPS, a to i z toho důvodu, že tento výhled elektřiny je k dispozici v hodinovém rozlišení.

KP (Hnutí DUHA): Dotázal se, kdy by měla proběhnout prezentace Očekávané rovnováhy. Většinou prezentace probíhala někdy na začátku roku (cca březen). Bylo by účelné pro činnosti PS tyto výstupy využít, protože se jedná o detailní podklady.

FH (ČVUT): Je nutné kvantifikovat nejenom na úrovni roční bilance, ale mít k dispozici také sezónní bilanci z důvodu intermitentních zdrojů, které v určité časové okamžiky nevyrábějí.

LŠ (ČEPS): V případě, že PS vydefinuje vstupní/externí parametry, které jsou potřebné pro modelování a hlavně filosofii „dozdrojování“ (ČEPS nemá mandát na rozhodování o možné náhradě zdrojů, a toto rozhodování ji v tomto smyslu nepřísluší), ČEPS je připravena provést případné výpočty.

JR (Greenpeace): Zdůraznil, že veřejná správa, respektive MPO vždy historicky nadhodnocovalo budoucí spotřebu elektřiny a „strašilo“ možným deficitem elektřiny. Je možné kvantifikovat určitý historický koeficient toho nadhodnocení a aplikovat ho na představený výhled spotřeby elektřiny.

RN (MPO): Spotřebu elektřiny již považuje za ukotvenu. Budou použity již připravené výhledy a případně budou teprve následně diskutovány určité mezní varianty.

VŠ (MPSV): Jak již uvedl, v tomto ohledu existuje řada nejistot, je nutné udělat první krok. Předpokládá do 20 let pozitivní vliv masivního zateplování objektů.

ŠCH (KOZE): Zdůraznil, že podle jeho názoru je nutné analyzovat také rok 2030 a dále připravit několik scénářů možného „dozdrojování“.

LP (SP ČR): S ohledem na úkoly upozornil na potřebu jasného rozdělení gescí, kdo má v odpovědnosti, kdo je spoluzodpovědný atd.

PZ (MŽP): Představil jednotlivé úkoly (viz podkladová prezentace) a otevřel k diskusi k jejich zadání a k rozdělení odpovědností.

LP (SP ČR): Považoval by za velmi účelné mít určitý „síťový graf“ rozdělení odpovědností, a to nejenom na úrovni PS, ale již z úrovně UK. Vnímá, že je shoda na prověření koncových intervalů, tedy roků 2035, 2040 a 2050.

JK (Zelený kruh): Nerozumí, proč by měly být intervaly omezeny pouze na koncové roky. Scénář bez náhrady uhlí, tedy pouhá kvantifikace chybějící elektřiny je zbytečný, respektive nemá žádnou významnou přidanou hodnotu.

JP (KVK): Úkoly 1) a 2) (viz podkladová prezentace) se podle jeho názoru dají spojit. Varianta 1) je pak podle jeho názoru de facto zpracována v rámci podkladů MPO.

PZ (MŽP): Navrhl následující postup/rozdělení úkolů. KOZE připraví scénáře rozvoje OZE do roku 2050; MPO vyjasní předpoklady rozvoje jaderné energetiky a MPO/ČEPS následně doplní plynové zdroje, tak aby byla bilance v soustavě vyrovnaná.

VŠ (MPSV): S ohledem a rozdělení úkolů vnímá, že hlavní by v tomto smyslu mělo být MPO s kontrolou (oponenturou) od MŽP. Tyto dva hlavní gestori by si měli případně zadávat vypracování specifických „subúkolů“/subdodávek. Stanovený dopadů externích faktorů vnímá i s ohledem na řadu nejistot jako velmi problematické.

JZ (PSP): Dotázal se na činnosti pracovní skupiny pro BAT/BREF (vyjasněno, že tato PS již ukončila svou činnost). Otázka, zda je možné zhodnotit dopady možného budoucího zpřísnění v oblasti BAT/BREF. Jakou roli v tomto může hrát rozvoj technologie zachytávání CO₂ (CCS/CCU).

PZ (MŽP): Otevřel diskusi ke kvantifikaci dopadů vyšší ceny povolenky na jednotlivé zdroje, respektive segmenty zdrojů. MŽP může dodat určité informace, analýzy a výhledy ohledně ceny emisní povolenky, ale pro kvantifikaci je nutné pracovat s ekonomickými daty jednotlivých provozovatelů, které nemá MŽP k dispozici, resp. jsou vzhledem k citlivosti neveřejné.

JP (KVK): Jedná se spíše o otázku, kolik jaký zdroj „unese“ nákladů na emisní povolenku. Mělo by být možné určitým způsobem kvantifikovat na základě srovnání zdrojů dle emisního faktoru/intenzity. Vnímá, že dopady ceny emisní povolenky spadá spíše do působnosti PS č. 3.

LP (SP ČR): Není možné předpokládat, že by provozovatelé zdrojů byli ochotni sdílet individuální ekonomická data. Důležitější než cena emisní povolenky je „spread“ mezi cenou elektřiny a cenou emisní povolenky. Řada energetických společností je zároveň vertikálně integrována, takže náklady na nákup povolenky mohou hradit na základě celého portfolia aktiv. Kvantifikaci dopadů vyšší ceny povolenky je tedy relativně problematická.

PZ (MŽP): dotázal se, zda by mohlo případně kvantifikovat MPO vliv ceny povolenky a výsledky představit agregovaně.

JF (OS PHGN): Podle jeho názoru vyplynou dopady externích faktorů de facto z řešení 1) a 2).

JR (Greenpeace): Ohledně případného zpřísnění BAT/BREF panuje relativně velká nejistota a je složité předjímat toto případné zpřísnění. V závěrech o BAT však není uvedena účinnost zdroje, bylo by účelné prověřit zdroje s ohledem na toto kritérium.

TS (MPO): Rozdělení zdrojů dle celkové účinnosti bylo již zpracováváno s ohledem na penalizaci výroby elektřiny z uhlí. Je dostupný materiál, který neobsahuje informace o individuálních zdrojích, ale určité rozložení zdrojů dle celkové účinnosti.

JK (Zelený kruh): Zdůraznil, že je potřeba posoudit i krajní body intervalu, tedy nejenom konečné body intervalu. Předpokládá nejprve identifikovat náhradní zdrojové možnosti a následně „modelovat“.

PZ (MŽP): Shrnl hlavní závěry. Komora OZE připraví scénář náhrady OZE. MPO navrhne rozvoj jaderné energetiky a ČEPS následně provede „dozdrojování“ ostatními zdroji (zejména zemní plyn). Výstupy Komory OZE a MPO by měly být připraveny do poloviny února 2020.

RN (MPO): Také shrnl hlavní závěry. Existuje shoda na předpokladu soběstačnosti. Postup ve formě tří scénářů, ale v pětiletech řezech (2030, 2035, 2040, 2045 a 2050). Důležité je také teplo.

PZ (MŽP): Další jednání proběhne 19. 2. 2020 od 10:00-12:00. Termín pro dodání podkladů pro KOZE – 7. února 2020 (vzhledem k dřívějšímu termínu schůzky).

Hlavní závěry/úkoly

- Příprava možné náhrady obnovitelnými zdroji energie, respektive scénáře rozvoje OZE, do roku 2050; **odpovědnost: KOZE; termín: 7. února 2020.**
- Příprava očekávaného scénáře rozvoje jaderné energetiky; **odpovědnost: MPO; termín: 7. února 2020.**
- Doplnění zdrojů nad rámec OZE a JE (zatím na základě bilančního modelu); **odpovědnost: MPO (ve spolupráci s ČEPS); termín: 17. února 2020.**
- Termín dalšího jednání PS č. 1: **středa 19. února 2020 od 10:00 na MPO (zasedací místnost č. 244).**